

Översiktlig inventering av insektsfaunan på Äspöholm strandhed, Trelleborgs kommun

Mikael Sörensson

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Trelleborgs kommun
2014

Abstract

A preliminary survey of the bee and insect fauna of 'Äspöholm strandhed', a xeric, coastal locality of ca 7 hectares in Trelleborg municipality, southernmost Scania, southernmost Sweden, was performed during 2012, with complementary collection during the following year. The sea shore, the sand dunes, the floristically rich dry grassland and the interior *Calluna* heath were surveyed by methods of sweeping, traps and hand-picking, from May to November. Altogether, 12 redlisted species were found among 213 identified insect species, besides a number of non-redlisted, rare ecological specialists or otherwise interesting species. One species, the hoverfly *Heringia brevidens*, is new to Sweden. The sand dunes, dry meadows and xeric heaths harboured most insect species while the innermost, non-regenerating grassland of dense tufts proved poor in species. Extermination of *Rosa rugosa* and creation of more areas of naked sand and early plant successions are recommended, possibly by burning.

Sammanfattning

Förevarande insektsinventering skedde på uppdrag av Trelleborgs kommun. Fältnätet genomfördes under 2012 (tolv besök april-november) och 2013 (ett besök 5 augusti). Äspöholm strandhed är ett ca 7 hektar stort sanddynsområde längs kusten, beläget strax öster om Smygehamn, Trelleborgs kommun. Området utgörs av typiska stranddynor av sand med strandråg och sandrör, innanför denna en rikblommig torräng och en hedartad littorinavall. Dokumentation av växt- och marklevande insekter resulterade i totalt 213 arter, varav 93 arter skalbaggar, 13 arter fjärilar, 55 arter gaddsteklar, med bl.a. 35 arter humlor och solitärbin, samt 52 arter tvåvingar. Sammanlagt noterades 12 nationellt rödlistade arter, varav två (rovstekeln *Astata minor* och stumpbagge *Hypocaccus rugiceps*) listas som sårbara (VU). En rad andra anmärkningsvärda arter dokumenterades också, varav särskilt märks en ny art för Sverige, poppelgallblomflugan *Heringia brevidens*. Samtliga rödlistade och notabla arter behandlas separat. Inga ÅGP-arter noterades. Jämförelse med det närbelägna och likartade naturreservatet Fårabäckarna (7 rödlistade arter) och med sandgropen vid Maglarp (13 rödlistade arter) visar att Äspöholm har höga kvalitéer som på sikt bör bevaras och utvecklas i samklang med friluftsliv och bad. Särskild omsorg bör läggas på att bevara den rikblommiga heden och dynpartierna, samt restaurering av den igenväxande littorinavallen. Vresrosbestånd bör utrotas innan de sprider sig.

Inledning

Våren 2012 uppdrogs åt undertecknad av Trelleborgs kommun (M. Adolfsson) att företa en inventering av insektsfaunan på ett kustavsnitt i östra kommundelen benämnt Äspöholm. Området, som ingår som en ca 7 hektar stor del i ett 14 ha stort kombinat av hagmark, åstrand och strandhedar, är listat som ett av 40 kommunala 'områden med höga naturvärden' (Ek 2010) och ingår i en vidare satsning på olika naturvårdsobjekt i Trelleborgs kommun. Områdets flora och fågelfauna är sedan tidigare inventerad och känd, medan insektsfaunan hittills varit i stort sett okänd. Syftet med denna inventering var alltså att inventera insektsfaunan, med fokus på för området och naturtypen karakteristiska, skyddsvärda och rödlistade arter.

Områdesbeskrivning

Det ca en kilometer långa och 50-100 meter djupa inventeringsområdet bildar en i öst-västlig riktning utsträckt, svagt rektangulär yta som ligger inklämd mellan väg 9 i norr och havet i söder. En stor del av dess öppna ytor upptas av havsstrand, dyn- och strandhedar, med innanför liggande torrängar och fragment av ljunghedar. Träd- och buskskikt är i övervägande del begränsat till de hus och sommarstugor som gränsar till området. Områdets inre del domineras av en höjdrygg - littorinavallen - som löper parallellt med havsstranden och avgränsar det havsnära partiet från innanför liggande marker av delvis annan typ (kärr, hag- och betesmark, ruderatmark och tomter). Vallen bär här och där enstaka trädsolitärer och småbuskage. Området kan grovt indelas i tre delar, utifrån havet räknat och inåt land:

(1) Steril havsstrand som övergår i en smal, yttre, instabil dynrand. Denna domineras av strandråg, sandrör, strandärt, marviol, mållor, vårkorsört och fältmalört, med spridda inslag av bl.a. krusskräppa. I områdets östra del mynnar ett smalt dike i havet, vars sand- och stenbäddade mynning härbärgerar en ganska rik strandfauna av insekter. Delområdet utnyttjas ganska extensivt av badgäster. Insektsfaunan i detta avsnitt är generellt ganska rik, och många arter träffas flygande, under bladrosetter eller nergrävda i sanden.

(2) Yttre, fossil, stabiliserad, flack strandvall (dyn) med utvecklad och rik torrängsvegetation. Dominerande örter är flockfibbla (1000-tals), harklöver (1000-tals), rotfibbla (1000-tals), fältmalört (allm.), bockrot (1000-tals), trift (allm.), höskallra (allm.), liten blåkllocka (allm.), monke (täml. allm.), rölleka (allm.), gråfibbla (täml. allm.), åkervädd (mindre allm.),

hedblomster (mindre allm.), rödtoppa (enstaka), blåusern (enstaka), backnejlika (mindre allm.), gulmåra (täml. allm.) och timjan (allm.), samt sandstarr. Störningseffekter inom området medför att hedvegetation här och där blandats upp med invasiva, störnings- och/eller kvävegynnade växter, med mer eller mindre pregnanta inslag av vit sötväppling, oxtunga, blåeld, väddeklin, stillfrö, sandvita (enstaka partier), rallarros (enstaka partier), vresros (enstaka buskage) och palsternacka (mindre allmän), samt enstaka hundkåx, lomme och maskrosor. Anmärkningsvärd är den generella fattigdomen på korsblommiga örter och den totala frånvaron av gullusen (som är viktig för många sandmarksarter). Sandiga stigar löper på längden och tvären, och ofta ses joggare, boende och besökare rastandes hundar, mindre ofta ridande. Faunan av insekter är ganska artrik men ändå inte så rik som man kunde förvänta sig med tanke på örtrikedomen.

(3) Littorinavallen, en inre, hög (4-5 meter), kontinuerligt löpande sandvall, på några ställen avbruten av bebyggelse. Längs vallens nedre del löper en slingrande gångstig som avskiljer den från (2). Vallens vegetation är bitvis fattigare än (2) och mer hedartad till karaktären, särskilt österut, även om partier med backsippa och fältsippa pryder vackert. Partier av borsttåtelhed avlöses där av ljunghed och mager, trivial gräshed, bitvis i åldrigt stadium, med tjock grässvål och avancerad förnabildning. I västra delen finns mer utvecklad torrängsvegetation, men denna hotas istället av snabbt expanderande knylhavre. Längs vallens krön växer enstaka buskage och träd av bl.a. tall, vildapel, hagtorn, hägg, harris, rönn, oxel, *Rubus*-arter och måbär. Flera gamla bevakningsfort ligger insprängda i sanden, liksom sommarhus. Vallens insektsfauna är relativt trivial och artfattig i igenvuxna partier, men har genom sitt exponerade sydläge sannolikt en stor potential.

Blomrik dynhed mot öster, med talrika flockfibblor, liten blåklocka och bockrot. Foto: förf. juli 2012.

Metodik

Undersökningsområdet vid Äspöholm besöktes totalt 12 gånger, varav 11 under 2012 och en gång år 2013. Dokumentation av insekter skedde genom observation (obs.) och genom insamling. I fält lättidentifierade arter, samt rödlistade arter, samlades i regel inte in med undantag för enstaka beläggsexemplar för säkerställande av identifiering i det fall kollationering av bestämning skulle behövas i efterhand. Eftersom majoriteten av Sveriges insektsarter utgörs av små och i fält ofta svårbestämda former utfördes insamlingar där så ansågs befogat.

Insamlingar gjordes manuellt genom handplockning på marken, genom slag- och lufthåvning i markvegetationen, samt genom bruk av fallfällor och färgskålar. Fallfällor (tomma glasburkar) grävdes ner i sanden med mynningen i höjd med markytan. De fylldes med en mättad vattenlösning av koksalt samt ytspänningsupplösande medel (diskmedel) och vittjades med flera dagars mellanrum. Färgskålar placerades direkt på marken i soliga, attraktiva lägen och fylldes med koksaltlösning toppad med ytspänningsupplösande diskmedel.

Arter antecknades direkt i fält eller togs hem för identifiering under lupp/mikroskop. Materialet torrpreparerades på vanligt sätt, eller våtkonserverades vid behov, och etiketterades, varefter det bestämdes till art. Den nedan presenterade artlistan omfattar således såväl fysiska individer som observationer i fält (utan bevarande av fysiska individer). Insamlat material förvaras hos författaren på Ekologihuset i Lund.

Besök Äspöholm 2012/2013

29 mars kl. 11-13. Sol, blåsig, ca +11°C.

Rekognoscering med Maria Adolfsson från Trelleborgs kommun.

7 maj kl. 12-19. Lätt vind, halvklart, ca +10°C.

Omfattande blomning av vårkorsört, fältsippa och backsippa. Enstaka solitärbin och blomflugor observerades, liksom en hona av *Bombus soroeensis* och *B. terrestris*. Mängder av svärmande hårmyggor runt buskagen. I dynkanten sågs ganska rikligt med mark- och växtlevande skalbaggar, bl.a. den ovanliga viveln *Baris laticollis*, liksom vid det i havet mynnande diket.

21 maj kl. 12-19. Blåsig, sol, ca +20°C.

Blomning av harris, vildapel, hägg, vårkorsört, hundkäx, maskrosor, oxtunga mm. På vallkrönet runt blommande häggbuskar sågs flera individer av gökbin tillsammans med enstaka sandbin av flera arter, samt enstaka blodbin. Vid växtrötter i dynkanten rikligt med skalbaggar av många familjer.

20 juni kl. 15-19. Mulet, ca +17°C.

Nu rik blomning av höskallra och rotfibbla (100-tals), samt gråfibbla, blåeld och oxtunga. Fem arter humlor observerades, inkl. haghumla. Enstaka tapetserarbin, kägelbin och vägsteklar. Vid dikesutloppet en del småskalbaggar. Utsättning av nio färgskålar fördelade över randdynen, torrängen och vallen.

22 juni kl. 12-16. Regn, ca +12°C.

Vittjning av fällor som åter sattes ut. Dåligt väder, kallt.

28 juni kl. 17-19. Mulet, ca +16°C.

Vittjning av fällor som togs in. Magert resultat p.g.a. kallt och regnigt väder under en stor del av veckan.

17 juli kl. 11-18. Halvklart-mulet, blåsig, ca +18°C.

Omfattande blomning på dynhed och torräng, bl.a. stora partier med timjan och monke, gulmåra, mycket bockrot, rotfibbla, åkervädd, väddklint liten blåklocka och olika ärtväxter. Tre arter sidenbin observerades på hedblomster, ärtväxter och rölleka. Mycket humlor (mer än

5 arter) och andra flygande insekter.

21 augusti kl. 11-16. Sol, blåsig, ca +20°C.

Rik blomning av flockfibbla som nu avlöst rotfibbla. Även ljung, hedblomster, rödtoppa och trift i blom. Observationer av rödfläckig blåvinge (obs), puktörneblåvinge (obs), kålfjäril (obs), nässeljäril m.fl. fjärilar (obs), vallhumla (obs), blålockshumla (obs), bladbaggen *Cryptocephalus fulvus* (obs) och parasitflugan *Masicera silvatica* (obs) gjordes. Få bin observerade, och inga smalbin alls, vilket är märkligt.

1 oktober kl. 14-17. Sol, svag vind, ca +15°C.

Utsättning av 3 fallfällor längs foten av vallen. Håvning och handplock. Få insekter igång.

17 oktober kl. 12-18. Sol, blåsig, ca +11°C.

Vittjning av fallfällor och utsättning av nya. Handplock i dyner och under tång etc.

7 november kl. 12-16. Halvklart, blåsig, ca +5°C.

Vittjning av fallfällor. Relativt magert resultat utöver en del kortvingar.

5 augusti 2013 kl. 12-21. Sol, varmt, svag vind, ca +27°C.

Håvning på torrängsvegetation med ganska rikligt utbud av skalbaggar, tvåvingar och steklar. Kvällshåvning timmen innan solnedgången gav stora mängder *Trechus*, *Leiodes rufipennis* och diverse kortvingar.

Stranden med dynranden sedd mot öster. Vid växtrötter i dynkanten observerades talrika arter skalbaggar, bl.a. den rödlistade stumpbaggen *Hypocaccus rugiceps*^{VU}. Foto: förf. juli 2012.

Resultat

Totalt insamlades och monterades 329 individer av ca 185 arter, samt observerades och identifierades i fält utan insamling ytterligare ett trettiotal arter. Sammanlagt identifierades 213 insektsarter, varav 55 gaddstekelarter, 52 tvåvingearter, 93 skalbaggsarter och 13 fjärilsarter. Bland gaddsteklar dominerade humlor och solitärbin med totalt 35 arter (26 arter solitärbin).

Sammanlagt dokumenterades 12 rödlistade arter. Siffran kan jämföras med det närbelägna naturreservatet Fårabackarna någon mil längre österut i Trelleborgs kommun. Fårabackarna utgörs likaledes av dyner, torräng och hed vid havet och inventerades av kommunen år 2007 (Sörensson 2007). Insektsfaunan visar stora likheter med den vid Äspöholm och inkluderar en lång rad dyn- och torrmarksspecialister. Vid Fårabackarna påträffades 7 rödlistade arter, varav tre är gemensamma med Äspöholm (hedsidenbi *Colletes fodiens*, malörtspetsvivel *Apion sulcifrons* och stumpbaggen *Hypocaccus rugiceps*). Denna relativt sparsamma överlappning indikerar att det sannolikt går att hitta fler rödlistade arter på båda lokalerna, eftersom dessa i övrigt synes ha goda förutsättningar på båda lokaler. Läget och den topografiska och miljömässiga likheten talar också för det.

Ett nästan övertydligt exempel på detta är praktbyxbi *Dasypoda hirtipes*, ett solitärbi som bara samlar pollen från fibblor och som dokumenterades vid Fårabackarna men förgäves eftersöktes vid Äspöholm. Varför den inte sågs vid Äspöholm är en gåta! Tillgången på rotfibbla och flockfibbla, som är dess näringsväxt, är överväldigande och helt likartad på båda lokaler, och arten är en dokumenterat stark flygare. Kanhända har lokala omständigheter spelat in vid Äspöholm, t.ex. förstörelse av artens boområde, eller vädermässiga bakslag under en känslig fas av utvecklingen. Praktbyxbi borde kunna träffas vid Äspöholm.

Faunan vid Äspöholm är som helhet relativt rik och välutvecklad, med inslag av såväl ekologiska specialister bland solitärbin, skalbaggar, fjärilar och andra insektsgrupper som sällsynta arter med liten eller dåligt känd utbredning. Andelen rödlistade arter är förvånansvärt hög och överstiger siffran för det närbelägna naturreservatet Fårabackarna av liknande karaktär. Den närmar sig och tangerar nästan siffran för den exklusiva lokalen Maglarp sandgrop. Det innebär att Äspöholm sällar sig till topplokaler bland dem i kommunen för vilka insektsfaunan är känd. Mycket tyder också på att åtskilliga arter återstår att upptäcka inom området.

Rödlistade arter

Totalt noterades 12 rödlistade insektsarter vid Äspöholm, varav 3 solitärbin, 1 rovstekel, 7 skalbaggar och 1 dagfjäril. Samtliga tolv arter kan betecknas som ekologiska specialister med preferens för torra, varma, exponerade marker. Fyra arter träffas bara, eller huvudsakligen, på eller i anslutning till havsstränder (havstapetsarbi *Megachile dorsalis*, större snabbagge *Anthicus sellatus*, marhalmsvivel *Baris laticollis* och stumpbaggen *Hypocaccus rugiceps*). Sju av tolv rödlistade arter är växtspecialister, bl.a. samtliga tre solitärbin, vilket särskilt understryker den vilda florans betydelse på öppna torrmarker. I Tabell 1 listas samtliga rödlistade insektsarter från Fårabackarna och Äspöholm, samt deras ekologiska specialitet. För jämförelsens skull har listan kompletterats med motsvarande från sandgropen vid Maglarp, längre västerut i kommunen och längre in i landet (några kilometer från kusten), en lokal som inventerades år 2005 (Sörensson 2005).

Tabell 1. Översikt över rödlistade insekter vid Äspöholm, Fårabackarna NR och Maglarp sandgrop i Trelleborgs kommun och deras ekologiska specialitet. Rödlistkategorier enligt Gärdenfors (2010).

ART	ÄSPÖHOLM	FÅRABACKARNA	MAGLARP	EKOLOGI
<i>Andrena nigrospina</i> ^{NT}	-	-	x	blomrika torrmarker
<i>Bombus muscorum</i> ^{NT}	-	x	x	blomrika torrmarker
<i>Dasypoda hirtipes</i> ^{NT}	-	x	-	fibblor
<i>Colletes fodiens</i> ^{NT}	x	x	-	korgblommiga på torrmark
<i>Colletes marginatus</i> ^{NT}	x	-	x	ärtväxter
<i>Lasioglossum aeratum</i> ^{NT}	-	-	x	örtrika, glestuvade sandmarker
<i>Lasioglossum lucidulum</i> ^{EN}	-	-	x	sandmarker
<i>Megachile dorsalis</i> ^{NT}	x	-	-	ärtväxter
<i>Sphecodes miniatus</i> ^{VU}	-	-	x	boparsit hos biet <i>L. nitidiusculum</i>
<i>Astata minor</i> ^{VU}	x	-	x	sandmarker
<i>Alevonota gracilentia</i> ^{DD}	-	-	x	glestuvade torrbackar
<i>Anthicus sellatus</i> ^{NT}	x	-	-	mellansand vid hav/floder
<i>Apion sulcifrons</i> ^{NT}	x	x	-	fältmalört <i>Artemisia campestris</i>
<i>Apion pisi</i> ^{NT}	x	-	x	ärtväxter
<i>Baris laticollis</i> ^{NT}	x	-	-	korsblommiga (marviol m.fl.)
<i>Harpalus anxius</i> ^{NT}	x	-	x	borsttåtelhed
<i>Harpalus neglectus</i> ^{NT}	-	x	-	dynsand
<i>Harpalus picipennis</i> ^{NT}	x	-	-	lösare, exponerad sand
<i>Hypocaccus rugiceps</i> ^{VU}	x	x	-	sandstränder vid hav/floder
<i>Laemostenus terricola</i> ^{NT}	-	-	x	underjordiska djurbon
<i>Phytosus balticus</i> ^{NT}	-	x	-	havsstränder
<i>Aricia agestis</i> ^{NT}	x	-	-	nävor på varma torrmarker
<i>Cupido minus</i> ^{NT}	-	-	x	ärtväxter
<i>Zygaena filipendulae</i> ^{NT}	-	-	x	käringtand <i>Lotus corniculatus</i>
	[12]	[7]	[13]	

Ingen nationell ÅGP-art påträffades vid Äspöholm. Två av de rödlistade arterna är hotade - rovkuckeln *Astata minor* och stumpbaggen *Hypocaccus rugiceps* - och listas under kategorin 'sårbara' [VU] i den svenska rödlistan (Gärdenfors 2010). Dessa arter har på senare år minskat i antal, vilket i kombination med livsmiljöns trängda läge ger en dålig prognos på sikt. Övriga tio arter förs på rödlistan till kategorin 'nära hotade' [NT] och bedöms alltså i nuläget ej som hotade, men anses kunna komma att bli inom en nära framtid, mestadels beroende på att deras livsmiljö (öppna sandmarker) minskar i areal.

Colletes fodiens^{NT} [hedsidenbi] – 2mm (+ flera ff obs) 17/7 på hedblomster på blomrik dynhed och torräng vid havet.

I sydligaste Sverige karaktärsart för sandig, mager, solöppen hedmark där hedblomster (*Helichrysum arenarium*) bildar bestånd. En värmekrävande art som även samlar pollen från vissa andra korgblommiga växter. Ännu relativt frekvent förekommande i Skånes sandområden, men saknas utanför dessa. I övrigt endast påträffad på några lokaler i Blekinge, Halland och på Öland i sen tid.

Colletes marginatus^{NT} [klöversidenbi] – 1m1f 17/7 på harklöver på torräng vid havet.

Lokalt förekommande art på olika slags solöppna torrmarker, bl.a. sandiga ruderatmarker, dyner och torrängar, där bona anläggs. Utbredd i de sydöstra landskapen, norrut nående Närke. Samlar pollen från bl.a. harklöver, sötväppling och lusern.

Megachile dorsalis^{NT} [havstapetserarbi] – 1m 26/6 på blomrik dynhed; 21/8 1f på torräng.

Sveriges minsta tapetserarbi är lokalt förekommande i sandiga kustområden med varmt klimat i sydligaste Sverige. Arten gynnas i varma dynmiljöer och sandfält med rik blomning av ärtväxter m.fl. blommor.

Astata minor^{VU} [en rovstekel] – 22/6 i vitskål på dynhed; 1m 17/7 på gles torräng.

Denna rödsvarta rovstekel är en utpräglad torrmarksspecialist med förekomster främst i varma, solexponerade, sandiga miljöer. De små underjordiska bona provianteras särskilt med nymfer av taggbärfisar (Cydnidae), bl.a. av släktet *Sehirus*. Utbredningen i Sverige är utpräglad sydöstlig och den tycks uppträda lokalt och splittrat i hela sitt nordliga utbredningsområde, inkl. Tyskland, där den är rödlistad. Arten finns på Bornholm och i södra Finland.

Anthicus sellatus^{NT} [större snabbagge] – 2 ex 21/5 vid växtrötter i den sluttande dynkanten vid havet.

En ganska sällan sedd art, i Sverige med spridda, historiska fynd från nästan hela landets kusttrakter men på senare år bara dokumenterad från Skånes kuster, östra Blekinge, Visingsö och flodstrandslokaler i Norrland. Nattdjur som tillbringa dagen gömd i sanden, främst i dynlandskap vid havet men även välbevarade sandstrandslokaler i inlandet.

Apion sulcifrons^{NT} [malörtspetsvivel] – 2 exx (+ ca 10 exx obs) 5/8 2013 vid hävning på *Artemisia campestris* i stranddyner.

Arten är helt bunden till fältmalört som växer på torrängar, torrbackar och sandfält, gärna nära havet. Dess huvudutbredning är i Sverige inskränkt till östra Skånes sandmarker, men den är även känd från några skånska inlandslokaler och från enstaka lokaler i Blekinge. Idag torde största hotet mot arten vara igenväxning.

Apion pisi^{NT} [en spetsvivel] – 21/8 1 ex vid hävning på torrängsvegetation innanför dynkanten.

Lokalt förekommande art på sandmarker och torrängar, särskilt i kustområden i sydligaste Sverige. Lever på olika arter av lusern (*Medicago* spp.).

Baris laticollis^{NT} [marhalmsvivel] – 1 ex 29/6 i fallfälla i dynrand vid stranden, samt ca 200 exx observerade nergrävda i sanden under maj-juni.

En blanksvart vivelart som i Sverige påträffats i strandvegetation på några lokaler längs Skånes kuster. Larven gnager och minerar i rötter och stam av korsblommiga örter, i Skåne främst marviol (*Cakile maritima*) och bildar därigenom galler. Förr mycket lokal och sällsynt har arten de senaste åren visat tendens till ökning och kan nu vara mycket talrik på förekomstlokalerna. Arten uppträdde här i aldrig tidigare skådad mängd (se ovan).

Harpalus anxius^{NT} [smal frölöpare] – 1 ex 29/6 i fallfälla vid växtrötter på dynhed (+ flera exx obs vid växtrötter).

En i de sydligaste landskapen ganska sällsynt och lokalt förekommande jordlöpare, exklusiv för sandig hedmark, borsttåtelhed och tidiga successionsstadier på sand. I Skåne ännu regelbundet uppträdande på finare, glestuvade hed- och sandmarker, t.ex. i vombsänkan och på Österlen.

Harpalus picipennis^{NT} [knubbrölöpare] – 1 ex 29/6 i fallfälla på dynsand med sandrör, strandråg mm.

Denna lilla svarta jordlöpare har bara recenta svenska populationer i Skåne, där den mycket lokalt uppträder i tidiga successionsstadier i finare sandområden i södra och östra delarna. Arten ligger nergrävd på dagen och hittas ofta i lite lösare sand.

Hypocaccus rugiceps^{VU} [en stumpbagge] – 21/5 1 ex nergrävd i dynranden vid stranden; 22/6 1 ex i fallfälla i dynrand vid havet.

En sällsynt sandmarksart som numera uteslutande träffas längs kusten i sydligaste Sverige. Utbredningstygdpunkten torde ligga på Skånes östkust, där den mycket lokalt träffas under tång, plankor och djurkadaver. Sedan gammalt känd från Beddinge och Kämpinge på sydkusten, och det är glädjande att konstatera att den ännu finns kvar vid södra Skånes stränder. Den är även känd från någon lokal i vardera Halland och Blekinge. Missgynnas säkert av för hårt badliv och tramp, borttagning av tång, samt städning och exploatering av stränder och anslutande sandmarker.

Aricia agestis^{NT} [rödfläckig blåvinge] – Talrik och regelbundet observerad under hela sommaren.

Arten flyger på varma sand- och grusmarker, såväl i inlandet som vid kusten. I Sverige inskränkt till Skåne där den lokalt uppträder på öppna, varma torrmarker, främst i södra halvan. Larven utvecklas på nävor.

Sandig stig med timjanmattor. Trampet på stigen upprätthåller nödvändigt slitage och gynnar utbredningen av timjan som är en attraktiv ört för talrika gaddsteklar, tvåvingar, fjärilar, skalbaggar mm. Längs stigen sågs många gaddsteklar, och vissa arter anlade sina bon i anslutning till den. Foto: förf. juli 2012.

Intressanta arter

* = Ny för Sverige

Agria mamillata [knölköttfluga] – 2mm 21/5 på blad av buskar på toppen av littorinavallen.

Denna ovanliga köttfluga parasiterar larver av spinnmalar (familjen Yponomeutidae). Vitt utbredd i västra Europa, med sporadiska förekomster i södra och mellersta Norden. Få moderna svenska förekomster finns. I Skåne i senare tid endast känd från Övedskloster (1984) och Örby ängar vid Helsingborg (2004)

**Heringia brevidens* [poppelgallblomfluga] – 1f 21/8 2012 vid håvning på blomrik torrängsvegetation i inre delen, i anslutning till dunge av grova popplar.

Arten är tidigare inte dokumenterad från Sverige och den skandinaviska halvön, men har nyligen påträffats på en lokal vid Kristianstad (Bygebjerg muntl.). Uppenbarligen handlar det om en i sen tid söderifrån inkommen art som lyckats etablera brohuvuden här. Den är även funnen i nyare tid i Danmark (Bygebjerg 2007) och är utbredd i det kontinentala Europa och Ryssland, men ganska sällsynt och med relativt få kända lokaler. Som det svenska namnet antyder utvecklas larven hos gallbildande insekter, främst pungbladlöss av släktet *Pemphigus*, på poppel och närstående släkten (Bartsch 2009).

Lydella grisescens [en parasitfluga] – 1m 21/8 i umbelliferer i den inre, solexponerade delen.

Arten är i Sverige endast känd från några lokaler i Skåne och på Gotland. Är dock på spridning och troligen invandrad i sen tid. Utvecklas som parasit på någon insekt, men värden är okänd. Troligen rör det sig om någon nattfjärilslarv.

Taxigramma stictica [en köttfluga] – 1f 5/8 2013 vid håvning på dynvegetation i de yttre delarna.

Arten är utbredd i de sydligaste landskapen och uppträder såväl i kustdynen nära havet som på sandiga torrmarker i inlandet. Den anges leva som boparasit hos torrmarkslevande, större rosteklar, t.ex. släktet *Ammophila*. Antalet kända lokaler är ganska få (i Skåne bl.a. Falsterbo, Sandhammaren, Norra Åsum, Ripa, Vomb och Torna Hällestad), och den hör sannolikt till den skara av torrmarkslevande insekter som under senare decennier fått se sina livsmiljöer krympa.

Phalacrus grossus (dieckmanni) [en sotbagge] – 1m 5/8 2013 vid håvning på rik torrängsvegetation.

Arten är troligen knuten till sotsvampar på strandråg (*Elymus arenaria*) och förekommer därför främst vid havskusten. I Sverige känd från en handfull lokaler längs Skånes och Hallands kuster. Även på Bornholm och den baltiska östersjökusten, och i övrigt med i Europa ostlig utbredning. Rödlisad i flera europeiska länder och var så även i Sverige. Arten avfördes år 2010 från rödlistan eftersom något hot inte bedöms finnas mot livsmiljön.

Paragus albifrons [sandstäppblomfluga] – 3mm1f 17/7 vid håvning på blomrik torrängsvegetation vid foten av littorinavallen.

En liten svart, bladlusätande blomfluga som mycket lokalt uppträder på varma, blomrika torrmarker i sydöstra Sverige. Flest förekomster finns i Skåne där den mycket lokalt uppträder på varma sandmarker och torrbackar, såväl vid havet som i inlandet.

Apion pubescens [en spetsvivel] – 1m 5/8 2013 vid håvning på ärtväxter (?harklöver) på öppna torrmarksfläckar innanför dynerna.

Denna lilla gråa vivel har en utpräglat sydlig utbredning och är bara känd från Skåne och västra Blekinge. I Skåne lokal men utbredd. Den uppträder på olika slags varma torrmarker där dess näringsväxt finns. Arten är oligofag på små arter av klöver (*Trifolium spp.*).

Negastrius arenicola [en knäppare] – 1ex [+flera obs.] i sanden bland uppskyl vid litet dikesutlopp i havet.

Denna lilla knäppare är i Skåne och Halland en utpräglad havsstrandart där den lever under tång och växtrester på fuktig sand, t.ex. vid Skanör och vid Sandhammaren. Den förekommer även i inlandet, på sandiga älv- och sjöstränder, även långt upp i nordligaste Sverige, men sällsynt. Ganska få lokaler är kända, och arten är möjligen känslig för överdrivet slitage på stränder av denna typ.

Igenväxande parti av littorinavallen, med degenererad ljung, tjock grässvål och förnabildning. I denna fas har många värmekrävande insekter försvunnit och ersatts av mer skuggtoleranta, trivialare arter. Foto: förf. juli 2012.

Solitärbin

Antalet arter av solitärbin vid Äspöholm uppgick till 26 arter fördelade på 13 släkten. Därtill dokumenterades nio arter humlor, varav särskilt märks vallhumla *Bombus subterraneus*. Sex arter solitärbin kan betecknas som oligolektiska (på ärtväxter eller på korgblommiga), varav två sidenbin och ett taptserarbi är rödlistade (se nedan). Med ytterligare sex arter som kan rubriceras som boparasiter hos andra solitärbin utgör alltså 12 arter totalt (46%) en ekologisk grupp med långt driven specialisering av värd/värdväxt. Arter inom denna grupp löper en högre utdöenderisk rent generellt och många är därför känsliga för förändringar i sin livsmiljö. Nedan listas samtliga solitärbin vid Äspöholm - ekologi - hotkategori.

Andrena barbilabris (Kirby) [**mosandbi**] - Polylektisk - LC
Andrena carantonica (Perez) [**hagtornssandbi**] - Polylektisk - LC
Andrena fulva (Müll.) [**glödsandbi**] - Polylektisk - LC
Andrena haemorrhoa (F.) [**trädgårdssandbi**] - Polylektisk - LC
Andrena helvola (L.) [**äppelsandbi**] - Polylektisk - LC
Andrena nigroaenea (Kirby) [**gyllensandbi**] - Polylektisk - LC
Colletes daviesanus (Kirby) [**väggsidenbi**] - Oligolektisk, på korgblommiga Asteraceae - LC
***Colletes fodiens*^{NT}** (Geoffr.) [**hedsidenbi**] - Oligolektisk, på hedblomster och diverse Asteraceae - NT
***Colletes marginatus*^{NT}** Smith [**klöversidenbi**] - Oligolektisk, på ärtväxter Fabaceae - NT
Coelioxys conica (L.) [**konkägelbi**] - Boparasit (bl.a. hos *Megachile willughbiella*) - LC
Epeolus variegatus (L.) [**ängsfiltbi**] - Boparasit (hos sidenbin, släktet *Colletes*) - LC
Halictus rubicundus (Christ) [**skogsbandbi**] - Polylektisk - LC
Hoplitis claviventris (Thoms.) [**märggnagbi**] - Oligolektisk på ärtväxter Fabaceae - LC
Hylaeus annularis (Kirby) [**pärlicitronbi**] - Polylektisk - LC
Hylaeus brevicornis Nyl. [**småcitronbi**] - Polylektisk - LC
Lasioglossum leucopus (Kirby) [**bronsmalbi**] - Polylektisk - LC
Lasioglossum leucozonium (Schra.) [**fibblesmalbi**] - Polylektisk - LC
Lasioglossum morio (F.) [**metallsmalbi**] - Polylektisk - LC
***Megachile dorsalis*^{NT}** (Perez) [**havstapetserarbi**] - Oligolektisk, på ärtväxter Fabaceae - NT
Megachile versicolor Smith [**ängstapetserarbi**] - Polylektisk - LC
Megachile willughbiella (Kirby) [**stocktapetserarbi**] - Polylektisk - LC
Melitta haemorrhoidalis (F.) [**blåklacksbi**] - Oligolektisk, på blåklockor *Campanula* spp. - LC
Nomada marshamella (Kirby) [**majgökbi**] - Boparasit (hos *Andrena carantonica* m.fl.) - LC
Sphecodes albilabris (F.) [**storblodbi**] - Boparasit (hos *Colletes cunicularius*) - LC
Sphecodes geofrellus (Kirby) [**småblodbi**] - Boparasit (hos *Lasioglossum leucopus* m.fl.) - LC
Stelis ornatula (Klug) [**prickpansarbi**] - Boparasit (hos *Hoplitis claviventris*) - LC

Mosandbi *Andrena barbilabris*, hane. Foto: A. Malmqvist.

Överlappningen med faunan av solitärbin vid det närbelägna, likartade Fårabackarna är inte imponerande. Antalet påträffade arter vid Fårabackarna var nästan identiskt med Äspöholm (25 mot 26), men endast 10 arter är gemensamma, alltså ca 40%. Denna dåliga överensstämmelse indikerar att det finns många fler oupptäckta solitärbin på båda lokaler, vilket i sin tur indikerar att en uttömmande inventering av bifaunan sannolikt kräver åtskilligt fler timmar i fält än vad som här presterats.

Entomologiska naturvärden

Äspöholms främsta entomologiska naturvärden består i följande:

– Stor areal öppen torräng och sammanhängande sandmark.

Denna faunistiskt värdefulla biototyp är stadigt minskande i hela Sverige och hotas av många olika faktorer, bl.a. igenväxning och exploatering. Viktigt att värna om, eftersom många hundra insektsarter har sin primära livsmiljö i denna biotop.

– Stor blomrikedom på sand.

Kombinationen av rik blomning, stor pollenvolym och sandmark är ett vinnande koncept i insektsvärlden! Många grävande insekter, med bon som anläggs i hålor och gångar i sanden, är beroende av föda (nektar/pollen) och bomaterial (blad/stjälkar) från kärlväxter. Många arter är dessutom värdspecifika och utnyttjar endast en växtart, eller ett begränsat antal arter inom ett visst växtsläkte eller -familj.

– Välutvecklade dynpartier.

Dynmiljöer vid havet är gamla och evolutionärt stabila miljöer med en rikhaltig fauna av insekter. Denna fauna kan vara mer eller mindre välutvecklad beroende på areal och slitage. Äspöholms dynmiljöer är förvånansvärt intakta, trots trycket från badgäster, vilket visar sig i en överraskande rik och intressant fauna av insekter.

– Dikesutlopp i havet med anslutande sötvattenstrandmiljö.

Denna biotop är alltid intressant, eftersom den ofta hyser en rik insektsfauna. Trots att det vid Äspöholm bara handlar om några få kvadratmeter dokumenterades ett antal typiska sötvattensstrandarter som tyder på både god vattenkvalité och fördelaktiga förhållanden lokalt på platsen.

– Lågvuxna hedpartier med timjan.

Timjan (*Thymus serpyllum* och andra närstående arter) hör till de förnämsta och för insekter mest attraktiva blommande örter som finns i vårt land. Vid Äspöholm bildar timjan veritabla mattor vilka lockar en stor mängd humlor, solitärbin, rosteklar, dagfjärilar, skalbaggar och mycket annat som finner näring och föda där. Även själva rotfilten lockar nattaktiva, marklevande skalbaggar som kan gömma sig nergrävda i den under dagtid. Därtill kommer en rad insektsarter, bl.a. flera arter skalbaggar och sällsynta blåvingar, som utnyttjar växtens gröna delar som föda för larverna.

– Tillgång till öppen, lös eller packad sand.

Många värmekrävande torrmarksarter har starka preferenser för öppen sand i soliga, exponerade lägen, där bon kan anläggas eller där de kan gräva ner sig dagtid. För dem är igenväxning ett starkt hot, eftersom marktemperaturen sänks och beskuggning ökar. Man därför sträva efter att kvarhålla fläckar av öppen sand, och gärna utveckla sådana ytor eller t.o.m. nyskapa dem på gynnsamma ställen. Littorinavallen är ett sådant ställe där fler fläckar med öppen sand skulle ha ett stort

värde för den faunan.

– Littorinavallen - en sydvänd och extremvarm torrmarksmiljö.

Den bitvis höga, sandiga littorinavallen har en utomordentlig potential att hysa ekologiskt krävande, rödlistade insektsarter, d.v.s. sådana som kan betecknas som värme- och torrälskande (thermophila, xerophila), eftersom den vetter mot söder och i absolut optimal vinkel mot solen. Det är därför viktigt att förhindra igenväxning med tjock grässvål, buskar, sly och träd. Pinnharvning, grävning och/eller bränning kan vara sätt och metoder för att öppna upp grässvålen och återföra mark- och fältskikt till tidiga successionsstadier. Även bete med kor, får eller häst kan vara aktuella på sådana infållade partier, kanske endast under några år, så att svålen hinner trampas sönder och sanden åter blottas.

– Brynmiljöer på privat mark som ansluter.

Många insekter trivs med en kombination av sol-skugga, grön biomassa-öppen sand etc och träffas därför mest i brynmiljöer. Därför kan dungar av träd som står i anslutning till området, eller lövbuskage, särskilt *Salix*, men även andra arter, fylla en viktig och attraktiv funktion, både som näring och som spelplats för parning och som viloplat. Ett exempel vid Äspöholm är de grova popplar som står på en privat tomt vid stranden, just nedanför parkeringen. Popplarna är trolig hemvist för den för Sverige nya arten poppelgallblomfluga *Heringia brevidens*. Det innebär att om popplarna tas bort försvinner även livsmöjligheten för den nya blomflugearten.

Hona av storblodbi *Sphecodes albilabris*. Arten boparasiterar vårsidenbi *Colletes cunicularius*, en art som inte påträffades under denna inventering men som troligen finns vid Äspöholm. Foto: K. Sahlin.

Rekommendationer för området

För att kunna bevara och utveckla de entomologiska naturvärdena utifrån befintliga förutsättningar rekommenderas följande:

- Återför igenväxande partier med knylhavre, tjock grässvål och icke-generativ ljung till tidiga successionsstadier genom **grävning/bränning** - det gäller särskilt på och kring littorinavallen;
- Bekämpa och ta bort alla vresrosbestånd! Denna snabbspredda och ytterst svårutrotade växt sprider sig främst via rotskottsutlöpare och kan på några år breda ut sig över många kvadratmeter.. Snart täcker den marken och gör den obeboelig för alla ekologiska sanddyns- och öppenmarkspecialister bland insekterna.
- Plantera *Salix* vid parkeringen och i områdets kanter för solitärbinas skull. Många biarter och många andra vårtidiga insekter utnyttjar primärt pollen och nektar från *Salix*. Kombinerat med lättgrävd mark (sand) gör det området extra attraktivt för dem;
- Upprätthåll ett visst öppethållande slitage från allmänheten genom badning, ridning, promenad. Ett moderat slitage ökar möjligheten för tidiga successionsstadier, med blottad sand och lågkonkurrerande fältskikt, att hålla sig kvar;
- Bibehåll eller öka antalet sandiga stigar inom området och undvik all hårdbeläggning såsom krossten, packat grus och asfalt! Inte ens kraftigt byggda insekter som bin och jordlöpare förmår gräva sig igenom dessa material, vilket medför utarmning av faunan;
- Skapa aktivt mer och fler sandblottor, gärna i de mest igenvuxna partierna av littorinavallen;
- Regenerera beståndet av ljung på vallen, t.ex. genom traditionell bränning;
- På sikt bör man hålla efter uppväxande bergtall och sly av björk på de öppna, solexponerade ytorna och på vallens sydsida.

Tack

Maria Adolfsson, Trelleborgs kommun, initierade undersökningen och förmedlade underlagsmaterial. Christer Hansson lät mig studera insektssamlingarna på Zoologiska Muséet i Lund. Till båda riktar jag ett varmt tack!

Litteratur

- Bartsch, H. 2009. Tvåvingar: Blomflugor. Eristalinae & Microdontinae. Nationalnyckeln. DH 53b. ArtData anken, Slu, Uppsala.
- Bygebjerg, R. 2007. Svirrefluerne *Cheilosia nebulosa* Verrall, 1871 og *Heringia brevidens* (Egger, 1865) - nye for Danmark. – Ent. Meddr. 75: 71-76.
- Ek, C. (red.) 2010. Natur- & Kulturmiljöplan 2010. Trelleborgs kommun.
- Gärdenfors, U. (red.) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Sörensson, M. 2005. Inventering av solitärbin och andra insekter i Maglarps grusgrup 2005. Kommunstyrelsen, Trelleborgs kommun.
- Sörensson 2007. Översiktlig inventering av solitära bin och rödlistade insekter i naturreservatet Fårabackarna, Trelleborgs kommun sommaren 2007. Lund.

APPENDIX 1. Artlista Äspöholm 2012/-13.

Artnamn i **fet** stil behandlas mer ingående ovan.

ex(x) exemplar (flera); f=hona; m=hane; (obs.) = endast observerade, ej insamlade.

Steklar: gaddsteklar - Hymenoptera: Aculeata

SOLITÄRBIN & HUMLOR - Apoidea

Andrena barbilarbris (Kirby) – 1m1f 7/5

Andrena carantonica (Perez) – 1m1f 21/5

Andrena fulva (Müll.) – 1m 7/5; 2mm 21/5

Andrena haemorrhoa (F.) – 1m 7/5 (+många obs.)

Andrena helvola (L.) – 1m 7/5; 1m 21/5

Andrena nigroaenea (Kirby) – 1f 7/5; 1f 21/5

Bombus hortorum (L.) – 1m 17/7

Bombus hypnorum (L.) – 1ex 20/6 (obs.)

Bombus lapidarius (L.) – flera exx 5/8 2013 (obs.)

Bombus lucorum (L.) – flera exx 5/8 2013 (obs.)

Bombus pascuorum (L.) – flera exx 5/8 2013 (obs.)

Bombus soroeensis (F.) – 1 drottning (obs) 7/5

Bombus subterraneus (L.) – 1m 5/8 2013

Bombus sylvarum (L.) – 1m 5/8 2013

Bombus terrestris (L.) – 1 drottning (obs) 7/5

Colletes daviesanus (Kirby) – 2mm 17/7 på rölleka

***Colletes fodiens*^{NT}** (Geoffr.) – 2mm 17/7 på hedblomster; flera exx 5/8 2013 på hedblomster (obs.)

***Colletes marginatus*^{NT}** Smith – 1m1f 17/7 på vitklöver och vit sötväppling

Coelioxys conica (L.) – 1m 20/6

Epeolus variegatus (L.) – 1m 17/7 på monke

Halictus rubicundus (Christ) – 1f 5/8 2013 + flera (obs.)

Hoplitis claviventris (Thoms.) – 2ff 17/7

Hylaeus annularis (Kirby) – 1f 20/6; 1m1f 22/6 i vitskål; 1m1f 17/7 monke; 1f 21/8; 1f 5/8 2013

Hylaeus brevicornis Nyl. – 1f 17/7 på monke

Lasioglossum leucopus (Kirby) – 1f 22/6 i vitskål; 1f 17/7; 1f 21/8; 1f 5/8 2013

Lasioglossum leucozonium (Schra.) – 1f 29/6 i vitskål på dynhed

Lasioglossum morio (F.) – 1m 5/8 2013

***Megachile dorsalis*^{NT}** (Perez) – 1m 22/6 i vitskål; 1f 21/8

Megachile versicolor Smith – 1m1f 5/8 2013

Megachile willughbiella (Kirby) – 2ff 21/8

Melitta haemorrhoidalis (F.) – 1f 5/8 2013

Nomada marshamella (Kirby) – 2mm3ff 21/5

Sphecodes albilabris (F.) – 1f 5/8 2013

Sphecodes geofrellus (Kirby) – 1f 21/5; 1f 29/6 i vitskål på dynhed; 1m 17/7

Stelis ornatula (Klug) – 1f 17/7

ROVSTEKLAR - Sphecidae m.fl. familjer

***Astata minor*^{VU}** Kohl – 1f 22/6 i vitskål; 1m 17/7

Gorytes quadrifasciatus (F.) – 1m 17/7

Mellinus arvensis (L.) – många exx 5/8 2013 (obs.)

Miscophus ater Lep. – 2mm 22/6 i vitskål

Oxybelus uniglumis (L.) – 1m 29/6 i vitskål på dynhed

Podalonia affinis (Kirby) – 1m 20/6; 1m 17/7; 1f 21/8

Tachysphex pompiliiformis (Panz.) – 2mm1f 20/6; 1f 22/6 i vitskål

VÄGSTEKLAR - Pompilidae

Anoplius infuscatus (v.d. Lind.) – 1f 17/7

Arachospila spissa (Schiødte) – 1f 17/7

Arachnospila trivialis (Dahlb.) – 1f 22/6 i vitskål
Episyron rufipes (L.) – 1m 20/6; 1f 22/6 i vitskål; 1m 17/7; många exx 5/8 2013 (obs.)
Evagetes pectinipes (L.) – 1m 17/7; 1f 5/8 2013
Pompilus cinereus (F.) – 1m 20/6; 1f 5/8 2013 (+många exx obs.)
Priocnemis exaltata (F.) – 1f 21/8

GULDSTEKLAR - Chrysididae

Chrysis illigeri Wesm. – 1m 22/6 i vitskål; 1m 17/7
Hedychridium ardens (Cocq.) 1m 22/6 i vitskål

SOLITÄRGETINGAR - Eumenidae

Ancistrocerus oviventris (Wesm.) – 1f 20/6

SPINDELSTEKLAR - Mutillidae

Smicromyrme rufipes (F.) – 1f 17/7 (obs.)

MYRSTEKLAR - Tiphidae

Tiphia femorata (F.) – 1f 21/8

DVÄRGGADDSTEKLAR - Bethyidae

Goniozus claripennis (Först.) – 1f 29/6 vitskål på dynhed

Tvåvingar - Diptera

BROMSAR - Tabanidae

Haematopota pluvialis (L.) – 1m 17/7

STILETTFLUGOR - Therevidae

Acrosathe annulata (F.) – 2mm 21/5; 1f 22/6 i vitskål
Thereva plebeja (F.) – 1m 21/5

SVÄVFLUGOR - Bombyliidae

Phthiria canescens Loew – 1m 20/6
Systoechus ctenopterus (Mik.) – 1ex 17/7
Villa hottentotta (L.) – 1f 17/7

ROVFLUGOR - Asilidae

Eutolmus rufibarbis (Meig.) – 2mm 17/7; 1f 21/8; 1m1f 5/8 2013
Leptogaster cylindrica (DeG.) – 1m 5/8 2013
Philonicus albiceps (Meig.) – 1m 20/6
Tolmerus cingulatus (F.) – 1f 5/8 2013

VAPENFLUGOR - Stratiomyidae

Stratiomys singularior (.Harris) – 1m 5/8 2013

BLOMFLUGOR - Syrphidae

Cheilosia flavipes (Panz.) – 2mm 7/5
Cheilosia pagana (Meig.) – 1f 7/5; 1f 20/6; 2mm1f 17/7
Cheilosia mutabilis (F.) – 1f 20/6; 1f 17/7
Cheilosia velutina Loew – 1f 5/8 2013
Cheilosia vernalis (F.) – 1f 21/5; 2ff 17/7; 1f 21/8
Eristalinus aeneus (Scop.) – flera exx (obs) 7/5 på *Taraxacum* sp.
Eristalis intricaria (L.) – 1f 5/8 2013
Eupeodes corollae (F.) – 1f 17/7; 2ff 5/8 2013
Eumerus sabulonum (Fall.) – 1f 20/6; 1m 17/7
Eumerus strigosus (Fall.) – 1m 5/8 2013

Heringia brevidens (Egger) – 1f 21/8
Lejogaster metallina (F.) – 1f 5/8 2013
Melanogaster hirtella Loew – 1f 21/5
Melanostoma mellinum (L.) – 1m 7/5
Neoascia interrupta (Meig.) – 1f1m 7/5; 1f 17/7
Paragus albifrons (Fall.) – 3mm1f 17/7
Paragus haemorrhous Meig. – 1m 7/5; 2mm 21/5; 2mm1f 17/7
Platycheirus clypeatus (Meig.) – 1fm17/7
Rhingia campestris Meig. – 1f 21/5
Sphaerophoria scripta (L.) – allmän i området genom hela inventeringen
Syrphus vitripennis Meig. – 1f 5/8 2013
Xylota segnis (L.) – 1m 21/8

PIPUNCULIDAE - ögonflugor

Pipunculus sp. [*?oldenbergi*] – 1m1f 17/7

STEKELFLUGOR - Conopidae

Physocephala rufipes (F.) – 1ex 17/7

Sicus ferrugineus (L.) – 1m 20/6

FLÄCKFLUGOR - Otitidae

Tetanops myopina (Fall.) – 1f 20/6 hävning i dyngräs. Utpräglad dynspecialist vid sandiga havsstränder. Sk-Nb.

KÖTTFLUGOR - Sarcophagidae

Agria mamillata (Pand.) – 2mm 21/5

Ravinia pernix (Harris) – 1m 17/7

Sarcophaga haemorrhhoa Meig. – 1m 21/8

Sarcophila latifrons (Fall.) 1m 22/6 i vitskål; 1m 29/6 i vitskål på dynhed; 1m 21/8

Taxigramma stictica (Meig.) – 1f 5/8 2013.

PARASITFLUGOR - Tachinidae

Gonia ornata (Meig.) – 1f 21/5

Gymnocheta viridis (Fall.) – 1f 7/5

Lydella grisescens (R.-D.) – 1m 21/8

Masicera silvatica (Fall.) – 1f 5/8 2013

Meigenia mutabilis (Fall.) – 1f 17/7

Meigenia spp. – 4ff 21/8

Phryxe vulgaris (Fall.) – 1m1f 17/7; 1m 21/8; 1f 5/8 2013

Thelaira nigripes (F.) – 1m 17/7

Voria ruralis (Fall.) – 1f 21/8

GRÅSUGGEFLUGOR - Rhinophoridae

Rhinophora lepida (Meig.) – 1f 17/7

Skalbaggar - Coleoptera

JORDLÖPARE - Carabidae

Amara communis (Panz.) 1ex 22/6 i fallfälla

Amara lucida (Duft.) 1ex 22/6 i fallfälla

Bembidion obtusum (Aud.) – 1ex 21/8

Bembidion pallidipenne (Ill.) – 1m 5/8 2013

Bembidion quadrimaculatum (L.) – 1ex 20/6

Bradycellus caucasicus (Chaud.) – 1m1f 1-17/10 fallfälla dynhed

Calathus melanocephalus (L.) – 1ex 29/6 i fallfälla på dynhed

Calathus mollis (Marsh.) – 1f 1-17/10 fallfälla dynhed; flera exx (obs.) 5/8 2013

Demetrias atricapillus (L.) – 1ex 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden

Dyschirius thoracicus (Rossi) – 1ex 20/6; 2exx 5/8 2013
Elaphrus riparius (L.) – flera exx 5/8 2013 (obs.)
Harpalus affinis (Schr.) – 1ex (obs.) 22/6
***Harpalus anxius*^{NT}** (Duft.) – 1ex 29/6 i fallfälla på dynhed; 1ex 1-17/10 fallfälla dynhed
***Harpalus picipennis*^{NT}** (Duft.) – 1ex 29/6 i fallfälla på dynhed
Harpalus smaragdinus (Duft.) – 1ex (obs.) 22/6
Harpalus tardus (Panz.) – 1ex 29/6 i fallfälla på dynhed
Leistus ferrugineus (L.) – 1ex 20/6
Paradromius linearis (Oliv.) – 7/5 flera exx (obs.)
Paranchus albipes (F.) – 1ex 17/10
Trechus obtusus (Er.) – 1m 1-17/10 fallfälla dynhed

VATTENBAGGAR - Hydrophilidae

Cercyon littoralis (Gyll.) – 1ex 20/6

STUMPBAGGAR - Histeridae

***Hypocaccus rugiceps*^{VU}** (Duft.) 1m 22/6 i fallfälla; 1ex 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden
Hypocaccus rugifrons (Payk.) 1ex 22/6 i fallfälla; 2exx 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden

MYCELBAGGAR etc - Leiodidae, Catopidae

Leiodes rufipennis (Payk.) – 2ff 5/8 2013
Scidrepoides watsoni (Spence) – 1m 5/8 2013 (obs.)

KORTVINGAR - Staphylinidae

Aloconota gregaria (Er.) – flera exx 21/5 (obs.)
Acrotona orbata (Er.) – 1m 21/8
Aleochara bipustulata (L.) – 1f 1-17/10 fallfälla dynhed
Atheta triangulum (Kr.) – 1m 1-17/10 fallfälla dynhed
Bisnius nitidulus (Grav.) – 1m 24/5
Cafius xantholoma (Grav.) – 1ex 20/6
Gabrius breviventer (Sperk) [*pennatus*] – 1m 1-17/10 fallfälla dynhed
Gnypeta carbonaria (Mannh.) – 1m 5/8 2013
Halobrecta puncticeps (Thoms.) – 1f 20/6
Hydrosmecta longula (Heer) – enstaka 7/5 (obs.); 1m 20/6; 2ff 5/8 2013
Ocalea picata (Steph.) – 1f 20/6; 1m 1-17/10 fallfälla dynhed
Ocypus nitens (Schr.) – 1ex 17/10
Omalium littorale Kr. – 1mm 1-17/10 fallfälla dynhed
Omalium rivulare (Payk.) – 1m 1-17/10 fallfälla dynhed
Othius subuliformis Steph. – 1m 1-17/10 fallfälla dynhed
Oxypoda longipes M.&R. – 1m 1-17/10 fallfälla dynhed
Paederus riparius (L.) – 1ex 21/5 i dynranden på stranden
Philhygra luridipennis (Mannh.) – 1m 5/8 2013
Philhygra malleus Joy – 1m 5/8 2013
Philhygra melanocera (Thoms.) – 1m 5/8 2013
Philonthus quisquilarius (Gyll.) – 1m 5/8 2013
Tachinus signatus Grav. – 1m 5/8 2013
Thinobaena vestita (Grav.) – talrika exx 7/5 (obs.); 2mm 20/6; 1f 5/8 2013

BLADHORNINGAR - Scarabaeidae

Aegialia arenaria (F.) – några exx 21/5 (obs.)

KNÄPPARE - Elateridae

Agrypnus murinus (L.) – några exx 7/5 (obs.)
Negastrius arenicola (Boh.) – 1ex 20/6 (+ flera obs.)
Selatosomus aeneus (L.) – enstaka exx 7/5 (obs.)

BLÅSBAGGAR - Malachiidae

Anthocomus rufus (Herbst) – 2mm 21/8

PUNKTBAGGAR - Corylophidae

Sericoderus lateralis (Gyll.) – 1ex 5/8 2013

GLANSBAGGAR - Nitidulidae

Epuraea aestiva (L.) – 1m 5/8 2013

Meligethes aeneus (F.) – allmän (obs.)

Meligethes caudatus Guill. – 1f 5/8 2013

Meligethes flavimanus Steph. – 1m 5/8 2013

Meligethes planiusculus (Heer) – 1m 20/6

ÄNGRAR - Dermestidae

Dermestes ater DeG. – flera exx 7/5 (obs.)

NYCKELPIGOR - Coccinellidae

Coccidula rufa (Hbst.) – 1ex 1-17/10 fallfälla dynhed

Subcoccinella 24-punctata (L.) – 1ex (obs.) 1/10

MÖGELBAGGAR - Latridiidae

Melanophthalma transversalis (Gyll.) – 1m 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden

SOTBAGGAR - Phalacridae

Phalacrus grossus Er. [*dieckmanni*] – 1m 5/8 2013

SNABBAGGAR - Anthicidae

Anthicus sellatus^{NT} (Panz.) – 2exx 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden

Notoxus monocerus (L.) – allm. (obs.)

SVARTBAGGAR - Tenebrionidae

Opatrum sabulosum (L.) – enstaka exx 7/5 (obs.)

BLADBAGGAR - Chrysomelidae

Cassida flaveola Thunb. – 2exx 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden

Cryptocephalus fulvus (Goeze) – flera exx 5/8 2013 (obs.)

Sermylassa halensis (L.) – flera exx 5/8 2013 (obs.)

VIVLAR - Apionidae, Curculionidae, m.fl.

Apion dissimile Germ. – 1f 21/8

Apion fulvipes (Geoffr.) – 1 ex 5/8 2013 (obs.)

Apion marchicum (Hbst) – enstaka exx 5/8 2013 (obs.)

Apion ononis Kirby – 1ex 5/8 2013

Apion pisi^{NT} (F.) – 1ex 21/8

Apion pubescens Kirby – 1ex 5/8 2013

Apion rubiginosum Grill – 1ex 5/8 2013

Apion sedi Germ. – 1ex 5/8 2013

Apion sulcifrons^{NT} Hbst. – 2exx 5/8 2013 [+ ca 10 exx obs.]

Apion viciae (Payk.) – 1ex 5/8 2013

Apion violaceum (Marsh.) – allmän (obs.)

Baris laticollis^{NT} (Marsh.) – 1ex 29/6 i fallfälla på dynhed

Bothynoderus affinis (Schränk) – 2 exx 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden; 1ex 5/8 2013

Ceutorhynchus obstrictus (Marsh.) – allmän (obs.)

Ceutorhynchus pallidactylus (Marsh.) – allmän (obs.)

Ceutorhynchus typhae (Hbst) – allmän (obs.)

Nedys quadrimaculatus (L.) – 1ex 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden

Hypera suspiciosa (Herbst) – 2 exx 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden; 1m 5/8 2013

Miarus campanulae (L.) – 1ex 29/6 i vitskål på dynhed

Philopodon plagiatus (Schall.) – 1ex 21/5 vid växtrötter i dynranden på stranden
Otiorhynchus atroapterus (DeG.) – 1m 5/8 2013
Trachyploeus bifoveolatus (Beck) – enstaka 21/5 (obs.)
Trichosirocalus barnevillei (Gren.) – 1ex 5/8 2013

Fjärilar - Lepidoptera

DAGFJÄRILAR - Rhopalocera

Aglais urticae (L.) [**nässelfjäril**] – 1ex (obs.) 21/8
Aphanthopus hyperanthus (L.) [**luktgräsfjäril**] – f lera exx (obs.) 5/8 2013
Aricia agestis^{NT} (D.&S.) [**rödfläckig blåvinge**] – flera exx (obs.) 21/8 och 5/8 2013
Coenonympha pamphilus (L.) [**kamgräsfjäril**] – f lera exx (obs.) 5/8 2013
Cynthia cardui (L.) [**tistelfjäril**] – enstaka (obs.) 5/8 2013
Issoria lathonia (L.) [**storfläckig pärlemorfjäril**] – enstaka (obs.) 5/8 2013
Lycaena phlaeas (L.) [**mindre guldvinge**] – enstaka 7/5 (obs.); flera exx (obs.) 21/8 och 5/8 2013
Maniola jurtina (L.) [**slättergräsfjäril**] – enstaka (obs.) 5/8 2013
Ochlodes sylvanus (Esp.) [**ängssmygare**] – enstaka (obs.) 5/8 2013
Pieris brassicae (L.) [**kålfjäril**] – flera exx (obs.) 21/8 och 5/8 2013
Pieris napi (L.) [**rovfjäril**] – flera exx (obs.) 21/8 och 5/8 2013
Polyommatus icarus (Rott.) [**puktörneblåvinge**] – flera exx (obs.) 21/8 och 5/8 2013
Thymelicus lineola (Ochs.) [**mindre tätelsmygare**] – enstaka (obs.) 5/8 2013